

P O S U D E K

Vedoucího rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Kmoníčková Klára

Název práce: Smluvní pokuta

Jméno a příjmení PAP: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autorka zvolila stále poměrně aktuální fenomén obligačního práva, a to i s ohledem na změny přinášené rekonstrukcí soukromého práva. Jde o téma, které právem zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, jak o tom svědčí i proběhlé diskuse v odborných periodikách (Bulletin advokacie, Právní rozhledy, Právní rádce, ipravnik.cz atd.). Autorka v úvodu své práce vymezuje její cíle (analyticko-komparativní) a klade si otázky, na které se snaží svou prací nalézt odpověď. Vlastní metody práce a přístupu nejsou sice v úvodu zřetelně naznačeny, avšak z práce samotné je patrné, že autorka zvolila analyticko-kompilační přístup, který kombinuje s deskripcí a evaluací velmi bohaté judikatury, aby nakonec dospěla k obecnějším poznatkům (tj. k určité syntéze vybrané obligačněprávní problematiky). V tomto ohledu autorka prokázala schopnost nadhledu nad zákonným textem, projevila znalost aktuální judikatury, kterou kriticky analyzuje, vyhodnocuje a patřičně komentuje. Svou prací se dotýká několika v praxi diskutovaných problémů. Jednak se zabývá otázkou smluvní pokuty jako utvrzovacího prostředku a jejího místa mezi ostatními instrumenty podobné povahy, pozornost přitom věnuje kritické evaluaci jednotlivých zákonných ustanovení, jakož i formám ujednání smluvní pokuty, které připouští právní úprava *de lege lata*. Dále se dotýká vybraných problematik speciálních, které jsou nicméně ve smluvní praxi frekventované a které budí právem zvýšenou teoretickou i praktickou pozornost: akcesorita smluvní pokuty, určení výše smluvní pokuty a korektiv dobrých mravů, užití soudcovského *ius moderandi*, vztah smluvní pokuty a úroků z prodlení a náhrady škody etc. Za přínosnou lze jistě pokládat samostatnou úvahu o aplikovatelnosti smluvní pokuty ve spotřebitelských smlouvách, a to i ve světle současné judikatury (ÚS a NS). V posledních tematických kapitolách se autorka věnuje komparaci úpravy smluvní pokuty ve Švýcarsku, kdy čerpá z frankofonní literatury.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (255 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy *de lege ferenda*. Práce je rozdělena v zásadě do 11 kapitol, kdy první z nich usilují o základní charakteristiku smluvní pokuty z obecného pohledu, plní spíše roli propedeutickou (zejm. obecné vymezení smluvní pokuty a vývoj právní úpravy) a dále se věnuje tomuto utvrzovacímu institutu a analyzuje jeho účinnost (OZ 2012 – zákon č. 89/2012 Sb.) českou právní úpravu. V dalších výkladech se současně věnuje rozboru některých specifických aspektů ujednání o smluvní pokutě – zde autorka podrobněji rozebírá především otázku povahy ujednání o smluvní pokutě (dvoustrannost), požadavek určitosti vymezení utvrzované povinnosti, souladu s dobrými

mravy a konečně i výši smluvní pokuty. V dalších kapitolách je zevrubně přiblížena právní úprava moderačního práva soudu ve věcech smluvní pokuty.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autorka správně uvádí a na konkrétních místech cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenná základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autorka neváhá konfrontovat základní názory české doktríny ke smluvní pokutě (Petrov, Bezouška, Černá, Hulmák, Patěk, Tintěra, Šilhán, Horák a další) a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné pohledy naší judikatury (ÚS, NS).

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá řadu podnětných názorů a závěrů. Autorka uchopila problematiku standardním způsobem. Nevyhýbá se kritické evaluaci ani vyslovení vlastních hodnotících soudů, což je ocenitelné zejména v otázce přiměřenosti smluvní pokuty stanovené sazbou za prodlení, kde velmi správně konfrontuje příslušná rozhodnutí NS. Jisté názory a závěry by nicméně zasluhovaly hlubší diskusi. U ústní obhajoby by se proto mohla blíže vyjádřit k:

- v čem spočívá kritika 3-fázového soudního postupu (aplikován NS) při moderaci smluvní pokuty? Je *ius moderandi* právem či povinností soudu?
- jak je reflektována sazba 0,5% z dlužné částky/den prodlení v aktuální judikatuře NS a ÚS? Má kvazi-normativní charakter?
- je namísto přísná diferenciací úroků z prodlení a smluvní pokuty tak jak ji vidíme v judikatuře NS?
- jaký je současný trend v případě smluvní pokuty, jež je součástí všeobecných obchodních podmínek? Jak dané závěry obstojí v kontraktech uzavíraných adhezním způsobem a ve smlouvách spotřebitelských?
- k jaké koncepci se autorka kloní, pokud jde o vztah smluvní pokuty a náhrady škody?

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce standardní a splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně, a to jak rozsahem, tak kvalitativní analýzou. Prokazuje výborné znalosti vybrané hmotněprávní problematiky, jakož i souvisejících otázek a celkovou širší orientaci v citovaných oblastech a neshledal jsem v ní žádné nedostatky.

Závěr:

Předložená práce prokázala samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně a příslušné judikatuře. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením: **prospěla**.

Rigorózní práci hodnotím stupněm: prospěla.

Datum: 19. 11. 2018

Podpis vedoucího rigorózní práce (PAP)
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.